

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 - Το χρέος του ιστορικού

Ερωτήσεις για την κατανόηση και την εμπέδωση του κειμένου

1. Ποιες είναι οι αρετές του χρηστού πολίτη, κατά τον Πολύβιο, στην καθημερινή ζωή του;

Ἐν μὲν οὖν τῷ λοιπῷ βίῳ τὴν τοιαύτην ἐπιείκειαν ἴσως οὐκ ἂν τις ἐκβάλλοι· καὶ γὰρ φιλόφιλον εἶναι δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ φιλόπατριν καὶ συμμισεῖν τοῖς φίλοις τοὺς ἐχθροὺς καὶ συναγαπᾶν τοὺς φίλους.

2. Πότε κανείς οφείλει να ξεχάσει αυτές τις αρετές;

ὅταν δὲ τὸ τῆς ἱστορίας ἦθος ἀναλαμβάνη τις, ἐπιλαθέσθαι χρὴ πάντων τῶν τοιούτων.

3. Ποιες αρετές πρέπει να έχει ο ιστορικός απέναντι στους φίλους και στους εχθρούς, και πότε;

πολλάκις μὲν εὐλογεῖν καὶ κοσμεῖν τοῖς μεγίστοις ἐπαίνοις τοὺς ἐχθροὺς, ὅταν αἱ πράξεις ἀπαιτῶσι τοῦτο, πολλάκις δ' ἐλέγχειν καὶ ψέγειν ἐπονειδίστως τοὺς ἀναγκαιοτάτους, ὅταν αἱ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀμαρτία τοῦθ' ὑποδεικνύωσιν.

4. Τι παθαίνει ένας ζωντανός οργανισμός, όταν χάσει τα μάτια του; ζώου τῶν ὄψεων ἀφαιρεθεισῶν ἀχρειοῦται τὸ ὄλον.

5. Πώς καταντά η ιστορία, εάν λείψει η αλήθεια;

ἐξ ἱστορίας ἀναιρεθείσης τῆς ἀληθείας τὸ καταλειπόμενον αὐτῆς ἀνωφελὲς γίνεται διήγημα.

Λεξιλόγιο :

δεῖ (απρόσωπο ρήμα) = πρέπει

χρὴ (απρόσωπο ρήμα) = πρέπει

ἐπιλανθάνομαι = ξεχνῶ

πολλάκις = πολλές φορές

ψέγω = κατηγορῶ

ἀμαρτία = σφάλμα

Μετάφραση κειμένου :

Στην καθημερινή του λοιπόν ζωή δε θα μπορούσε κανείς να αποβάλει αυτού του είδους την εύννοια (προς γνωστούς και φίλους) · γιατί πράγματι ο χρηστός άντρας πρέπει να αγαπά τους φίλους και την πατρίδα του και να μισεί τους ίδιους εχθρούς που μισούν και οι φίλοι του και να αγαπά τους φίλους τους · όταν όμως επωμίζεται κανείς το χαρακτήρα του ιστορικού, πρέπει να ξεχάσει όλα αυτά και πολλές φορές να επαινεί και να τιμά με τους μεγαλύτερους επαίνους τους εχθρούς του, όταν οι πράξεις τους το απαιτούν αυτό, και πολλές φορές να ελέγχει και να κατηγορεί κατά τρόπο ντροπιαστικό τους στενούς του συγγενείς, όταν τα σφάλματα στις πράξεις τους το επιβάλλουν. Γιατί, όπως ακριβώς, όταν ένας ζωντανός οργανισμός χάνει τα μάτια του, αχρηστεύεται ολόκληρος, έτσι, εάν λείψει η αλήθεια από την ιστορία, ό,τι απομένει από αυτήν καταντά ανώφελο διήγημα.

Μετάφραση τρίτου παράλληλου κειμένου :

Τέτοιος λοιπόν, κατά τη γνώμη μου, να είναι ο συγγραφέας, δηλαδή άφοβος, αμερόληπτος, ελεύθερος, φίλος της ελευθερίας του λόγου και της αλήθειας, όπως ο κωμικός υποστηρίζει λέγοντας «τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη», χωρίς να χειρίζεται κάτι ούτε εξαιτίας του μίσους ούτε εξαιτίας της φιλίας του, χωρίς να λυπάται ή να νιώθει συμπόνια, χωρίς να ντρέπεται ή να δειλιάζει, δίκαιος δικαστής, καλοπροαίρετος με όλους μέχρι το σημείο να μην παραχωρεί σε κάποιον περισσότερα από όσα πρέπει, ξένος και χωρίς πατρίδα στα βιβλία του, αυτόνομος, χωρίς να υποστηρίζει την εξουσία και χωρίς να σκέφτεται τι εντύπωση θα σχηματίσει ο ένας ή ο άλλος, αλλά λέγοντας τι έχει γίνει.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 - Το χρέος του ιστορικού ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α.Ερμηνευτικές ερωτήσεις :

1.Πώς πρέπει να αντιμετωπίζει ο ιστορικός τα πρόσωπα για τα οποία κάνει λόγο στα έργα του, κατά τον Πολύβιο;

2.Ποια κοινά σημεία παρουσιάζουν οι απόψεις που διατυπώνονται στο κείμενο της ενότητας και στο παράλληλο κείμενο του Λουκιανού;

Β.Λεξιλογικές ασκήσεις :

1.Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις από το Λεξιλογικό Πίνακα της σελίδας 24 (ρ.κοσμών) και ομόρριζές τους :

α.Στη μητέρα μου αρέσουν πολύ τα ..... .Τη θυμάμαι πάντα να πηγαίνει σε ..... ,για να αγοράσει καρφίτσες, δαχτυλίδια και άλλα αντικείμενα αξίας. Τα φυλάει σε ειδική σκαλιστή .....

β.Τις ημέρες των εορτών των Χριστουγέννων στα μαγαζιά παρατηρείται ..... Όλος ο κόσμος είναι στους δρόμους και θαυμάζει τα φανταχτερά και πρωτότυπα ..... που επιλέγουν να βάλουν στις βιτρίνες τους τα καταστήματα, για να είναι στο πνεύμα των εορτών. Ειδικοί επαγγελματίες ..... αναλαμβάνουν το έργο αυτό, επιδιώκοντας κάθε χρόνο η δική τους ιδέα για διακόσμηση να είναι η πιο πρωτότυπη και η πιο δημιουργική.

2. Να αντιστοιχίσετε τις σύνθετες λέξεις της στήλης Α' με την ερμηνεία τους στη στήλη Β' :

A'	B'
α. κοσμοπλημύρα	1. εξαιρετικά σημαντικός για τον κόσμο
β. κοσμοϊστορικός	2. ο πολυταξιδεμένος
γ. κοσμοσωτήριος	3. η συγκέντρωση μεγάλου πλήθους
δ. κοσμοχαλασιά	4. αυτός που οδήγησε στην σωτηρία του κόσμου
ε. κοσμογυρισμένος	5. η αναταραχή των στοιχείων της φύσης, η θεομηνία

Γ. Γραμματικές ασκήσεις :

1. Να κλιθούν τα ουσιαστικά :

	ΕΝΙΚΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ	ΕΝΙΚΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
ΟΝ				
ΓΕΝ				
ΔΟΤ				
ΑΙΤ	τὸ ἦθος		τὸν ἄνδρα	
ΚΛΗΤ				

Δ. Συντακτικές ασκήσεις :

1. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις του κειμένου :

τὴν ἐπιείκειαν :

τὸ ἦθος :

αἱ πράξεις :

τοῦτο :

αἱ ἁμαρτίαι :

τοῦθ' :

διήγημα :

2. Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνδεσης στις παρακάτω περιόδους :

α. ὅταν δὲ τὸ τῆς ἱστορίας ἦθος ἀναλαμβάνη τις, ἐπιλαθέσθαι χρὴ πάντων τῶν τοιούτων

β. (χρῆ) κοσμεῖν τοῖς μεγίστοις ἐπαίνοις τοὺς ἐχθροὺς, ὅταν αἱ πράξεις ἀπαιτῶσι τοῦτο

γ. (χρῆ) ψέγειν ἐπονειδίστως τοὺς ἀναγκαιοτάτους, ὅταν αἱ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἁμαρτίαι τοῦθ' ὑποδεικνύωσιν

δ. Ὡσπερ γὰρ ζῶου τῶν ὄψεων ἀφαιρεθειῶν ἀχρειοῦται τὸ ὄλον, οὕτως ἐξ ἱστορίας ἀναιρεθείσης τῆς ἀληθείας τὸ καταλειπόμενον αὐτῆς ἀνωφελὲς γίνεται διήγημα.